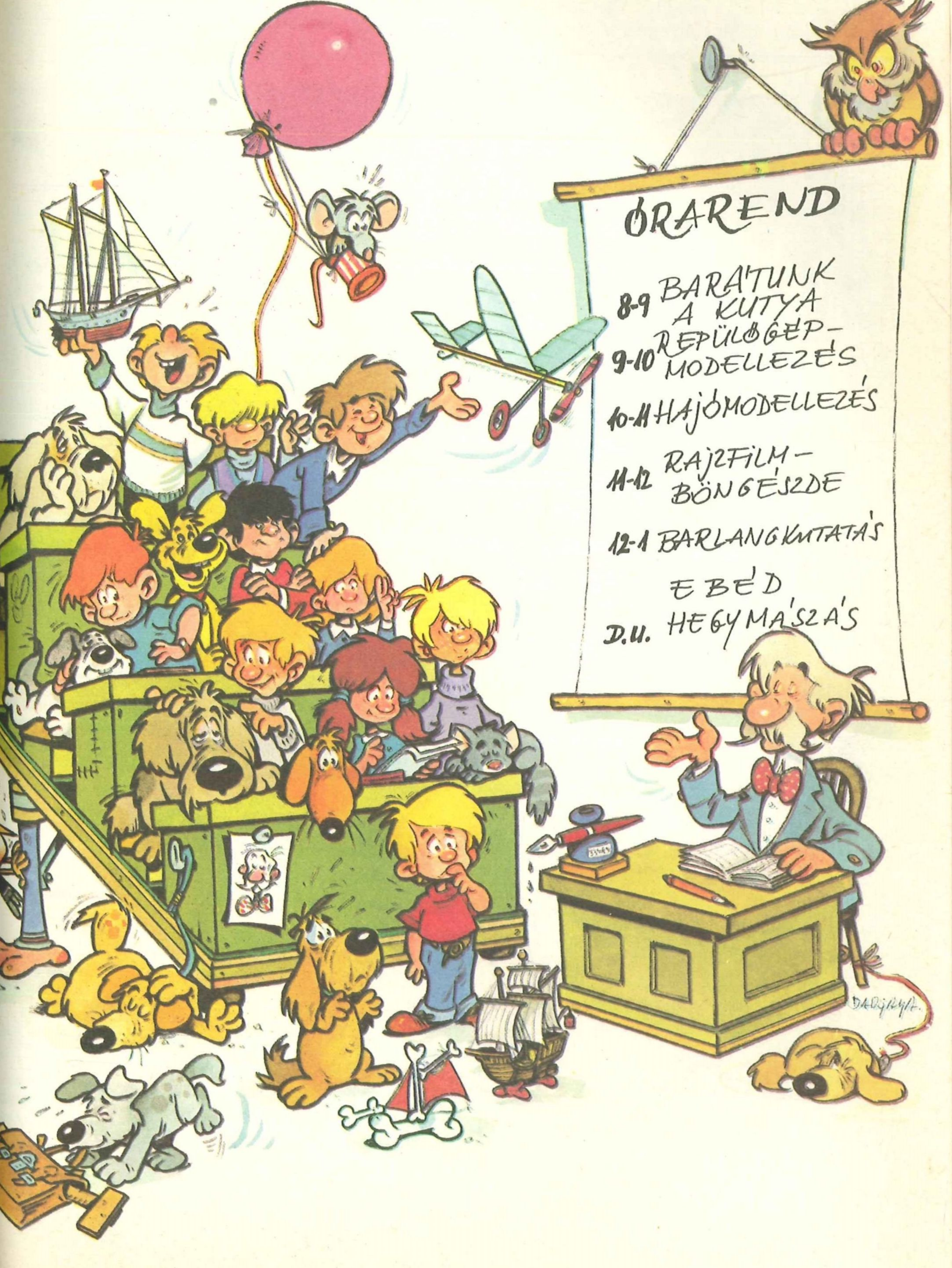
kisdobos

1988. SZEPTEMBER

KISDOBOS KÉPTÁR

Ebben a tanévben a világ képzőművészetének híres alkotásait mutatjuk be. Képzeletben végigkövetjük az emberiség történetét egészen napjainkig. Azt szeretnénk bemutatni, hogy ezek a képek, szobrok — miközben megszületésük koráról tanúskodnak — képesek arra, hogy hozzátok, hozzánk is szóljanak.

Az írnok szobra

Körülbelül 5000 éves szobor tekintete néz rád. Egy egyiptomi írnoké. Az ókori keleti birodalomban az írástudás ritka és nagyon tisztelt mesterség volt. Ezért készítettek szobrot róla. Feltűnik nyugodt tartása, figyelő, összpontosító, okos szempárja: kész a feladat teljesítésére, büszke tudására. A festett mészkőszobrocska üzen a régmúltból. Párizsban, a Louvre-ban őrzik.

Kisdobos

A Magyar Úttörők Szövetsége lapja a 6—10 éveseknek. XXXVII. évf. 7. sz. Főszerkesztő: **Jani Gabriella.** Kiadja: az Ifjúsági Lap- és Könyvkiadó Vállalat. Felelős kiadó: **dr. Király G. István.** Kiadóhivatal: Budapest VI., Révay u. 16. 1374, telefon: 116-660. Készült a Kossuth Nyomdában 88.0473. Felelős vezető: Bede István vezérigazgató. Index: 25442, HU ISSN 0450-3287.
Levélcím: Kisdobos szerkesztősége, Budapest, Postafiók 100. 1502, telefon: 660-162. Terjeszti a Magyar Posta. Előfizethető bármely hírlapkézbesítő postahivatalnál, a Posta hírlapüzleteiben és a Hírlapelőfizetési és Lapellátási Irodánál (HELIR), Budapest XIII., Lehel út 10/a. 1900, közvetlenül vagy postautalványon, valamint átutalással a HELIR 215-96 162 pénzforgalmi jelzőszámra. Megjelenik évenként tíz alkalommal. Előfizetési díj egy évre 60 Ft. Kéziratot nem őrzünk meg és nem küldünk vissza.
A címlap **Dargay Attila** munkája.
Szaktanácsadók: T. Aszódi Éva, Havas Péter, Orgoványi Anikó, Trencsényi László
A szerkesztőség munkatársai: Ferenczy Ágnes, Gaál Ödönné, Kóka Rozália, Szabó Bea, Zentai Mari.

Szeptemberi névsorolvasás

Én már nem is tudom, miért
leste ki-ki a maga nevét
olyan ugrásra és válaszra kész
feszüléssel...
Talán mert először életünkben
Fehér, Vass, Bábi, Zsáki voltunk,
s nem csak Feri, Jancsi, Péter.
Vagy talán a szívet szakító
lélekdermedet: „engem ki is hagyhatnak...
úgy lehet!..."
Igen, ez okozta,
a settenkedő árny,
a múló rettenet,
vagy dacos ellentéte éppen:
valamiféle jog örökléseképpen
a nevünk ott kellett, hogy legyen...
Vágd csak rá, kishúgom, fiam!
„Igen, tanító néni!... Jelen!"

Fehér Ferenc
versei

Óraütések

Reggelenként mindenki otthagyott,
s szobánk fogoly Robinzona:
feledtem volna azt is,
hogy vár a sarki iskola.
Ám megszólalt ilyenkor,
és terelt, jaj, eddig terelt
a nagy sárga láncon csüngő
pontos lelkiismeret.

Padtárs

Alig szól. Hallgat.
A szeme két titkos ablak.
Se jó, se rossz lány.
Magam sem értem:
ha ott ül — észrevétlen.
Ha nem jön — üres az osztály.

Ha én felnőtt lennék

Ha én felnőtt lennék,
mindig csak mesélnék,
de én magam tenném széppé
minden mese végét.
Nem kell hozzá már sok,
egy esztendő, vagy három:
elindulok s a meséket
mind valóra váltom!

Kiss Ilona rajza

A pákozdi csata

Szállt a rémhír, de jött utána a katonaság is: Jelasics horvát bán megtámadta a Dunántúlt. Elözönlötte a sereg Zala megyét is, egy este a horvátok Kiskomárom mellett, a nagykanizsai útnál, a nagypajtai réten vertek tábort. Késő este egy tiszt verte fel a bírót álmából:

— Vágómarhát, kenyeret, tüzelőt és szénát a bán seregének, mert ha nem, felégetjük a falut!

Kiugrik a bíró az ágyából erre a szóra, siet mindent előteremteni, és a község három napon át mindennel ellátta a horvátokat, csakhogy a falut meg az életét megtartsa.

A magyar csapatok mindenütt visszavonultak a bán serege elől. A minisztérium mindenáron békét akart, a tisztek egy része pedig semmiképpen sem kívánt fegyvert fogni Jelasics ellen. No, ha nem, a bán azzal dicsekedett, hogy meg sem áll Pestig ezzel a nagy sereggel.

Csakhogy ehhez még másnak is volt ám szava! Amikor Pesten híre futott, hogy Jelasics megtámadta az országot, ezrével jelentkeztek az önkéntesek. Nemcsak a magyar ifjúság ragadott fegyvert, hanem a Pesten élő franciák is, ezenfelül másfél ezer bécsi szabadságharcos tartott velük.

Jelasics bán hatalmas seregét Székesfehérváron gyűjtötte össze, a magyar haderő a Velencei-tó és a Pátka közötti dombokon helyezkedett el. A horvátok kétszer annyian voltak, a bán biztosra vette a győzelmet, hiszen a magyar sereg eddig csak visszavonult előle, különben is, részben kapára-kaszára kapott parasztokból állt.

Az ütközet előtt meglátja ám az egyik huszár, hogy a pajtása imára kulcsolja a kezét, és Isten segítségét kéri. Azt mondja neki, amúgy huszár módra:

— Úgy imádkozz Pista: Na, Úristen, ne segítsd most se a magyart, se az ellenséget, csak azt a csodát nézd, amit mi csinálunk!

Csináltak is csodát: úgy szétverték Jelasics seregét, mint a parancsolat. A hírmondónak hagyott horvátok még napok múlva is kettesével-hármasával szökdöstek hazafelé. Sokat megöltek közülük, de sokat segítettek is kenyérrel, mert nagyon siránkoztak, hogy a családjuk várja őket haza.

Kiskomáromi népmonda nyomán

Nagy Lázár: Bevonuló honvédek

A huszár karikása

1848-ban, amikor az osztrák ellen háborúztunk, jelentették a bécsi királynak:

— Elfogtunk egy magyar huszárt!

— Vezessétek elém, hadd nézzem meg.

Előállítják a huszárt, az megáll a király előtt, de egy cseppet se fél tőle.

Azt mondja neki a király:

— Mutasd meg, hogy tudsz a karikással verekedni!

— De azt csak lóháton lehet!

— No, hát adjatok neki egy lovat.

— Nem akármilyen kell, majd én választok — mondja a huszár. Betyár volt, értett a lóhoz, a legjobbat választotta ki. Huszárosan felpattant a lóra, leoldotta a drótostort, a karikást, aztán széjjelnézett: merre állnak vékonyabban a németek.

Éppen előtte állt egy lovas tiszt, azt a karikással levágta a lováról: most már láthatta őfelsége, amit látni akart. Aztán utat vágott magának a többi között, szétverte a lovasokat és szélsebesen elvágtatott.

— Utána! Utána!

A németek űzőbe vették, de hiába, mert a legjobb lovat választotta ki, maga meg huszár volt — nem tudták elfogni. Visszatér a sok német, és jelenti a királynak:

— A huszárnak nyoma veszett.

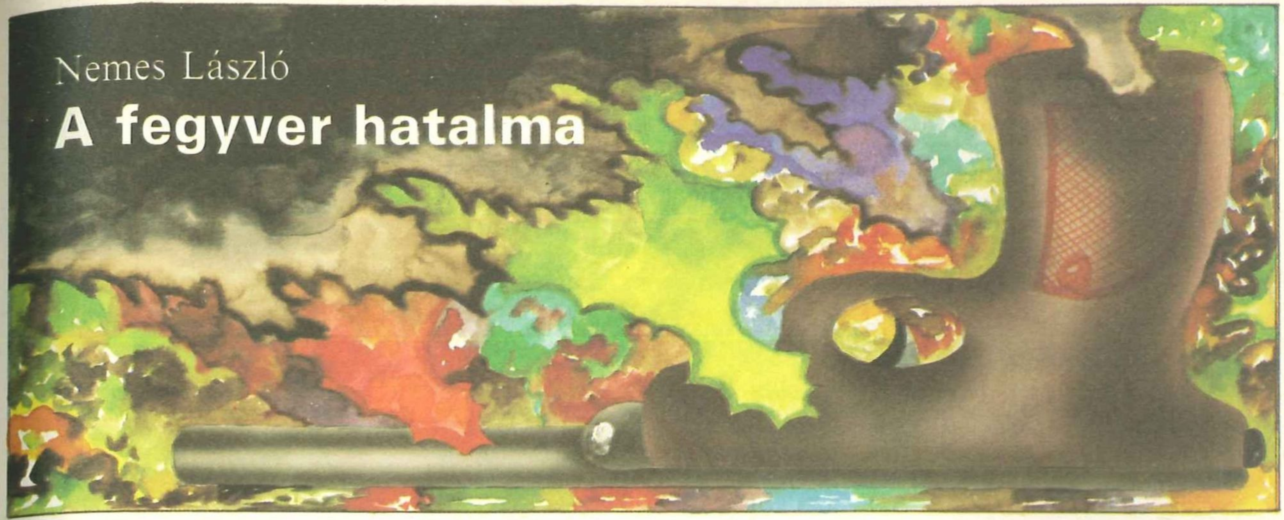
A király meg hívatja az ezredest, és számon kéri, ami történt. Az ezredes pedig egyebet nem mondhatott:

— Nagyon szégyellem, de egy huszár egy ezred lovastól elmenekült.

A huszárt meg nagy örömmel fogadták a magyar táborban.

Apátfalvi népmonda nyomán

Kiss Ilona rajza

A húsvéti vakációt rendszerint a nagyszüleimnél töltöttem. Még ma, csaknem hat évtized múltán is pontosan emlékszem a nagy földszintes házra, a zöld spalettákkal elsötétített, hűs szobákra, a mennyezetet tartó barna gerendákra, s az almaillatra, ami az egész lakást, az egész vakációt betöltötte. A szekrény tetején sorakoztak az almák, jonatánok, aranyranettek; a konyhában, a rőzsével fűtött hatalmas tűzhelyen is, minden este alma sült. És jól emlékszem az udvarra, a pesti gyerek számára millió csodát rejtő világra: trágyadomb, tyúkok, kakasok, istálló, lovak, tehenek, frissen fejt meleg, habos tej, kerekes kút — még az illemhely deszkabódéja is szenzáció volt! S az udvar mögött a patak partjáig nyúló hosszú kert, lugasaival, rengeteg gyümölcsfával; oldalt égbe nyúló jegenyék szegélyezték, lenn, a vízparton hatalmas szomorúfűz őrködött — ez volt az őserdő, a dzsungel, a préri és a szavannák, Afrika vadászterületei és Alaszka, ahol aranyat ásnak, s a fiúk indiánok voltak és sarkkutatók és hajótörött kalózok a Kincses szigeten, és pandúrok és Rózsa Sándor betyárjai.

Ott, a kertben jutott eszembe a pisztoly. Akkor éppen rabló-pandúrt játszottunk, botokkal tüzeltünk egymásra — piff-puff! — a bokrok és a veteményes ágyások mögül. Apám még a télen mesélt nekem odahaza arról, hogy az első világháború vége felé mint járványorvost eldugott kis hegyi falvakba küldték; kapott akkor egy pisztolyt is, hogy tudjon védekezni, ha útközben megtámadják valahol. Amikor már mindennek vége volt, és hazafelé tartott Budapestre, arra utazott, ahol a szülei laktak, vagyis a nagypapáék, és ott érte a románok bevonulása. Plakátokon szólították fel a lakosságot, hogy azonnal szolgáltassanak be minden lőfegyvert, ő azonban sajnálta azt a szép, gyöngyház nyelű pisztolyát, kiment a kert végébe, és egy diófa mély odvába dobta a töltött revolvert.

— Akartok egy igazi pisztolyt? — kérdeztem a fiúktól.

Volt vagy egy fél tucat óriási diófa a kertben. Vizsgáltuk, kopogtattuk őket.

— Itt van egy nagy üreg! — kiáltotta Béla, a pandúrkapitány. Villámgyorsan felkapaszkodott az alsó ágra, s félig lefelé függve nyúlt bele a fa odvába. Sűrű pókhálók, rothadt levelek, por, szemét között kotorászott, vállig dugta be a karját. — Van itt valami... érzek valamit!

Aztán diadalmasan kirántott egy csupa rozsda, töredezett gyöngyház nyelű revolvert.

— Add ide! — mondtam neki.

De Béla már ott állt előttem, rám szögezte a fegyvert:

— Add meg magad!

— Ne hülyeskedj — mondtam —, meg van töltve.

Béla kirántotta a kezemből a botot és rátaposott.

— Add meg magad, vagy lövök!

A vézna, rövid nadrágos kisfiú egyszerre egy fejjel megnőtt, ártatlan barna szemében vad zöld és piros fények villództak, még a hang sem az ő megszokott gyerekhangja volt, hanem valami éles, torz kiabálás.

Én meg abban a pillanatban rádöbbentem, hogy Béla most tényleg rám tudna lőni, mert azt érzi, hogy a fegyverrel élet-halál ura lett, hatalmas, erős, mint az Isten, és megkövetelheti, hogy engedelmeskedjenek neki.

— Megadom magam — mondtam.

A pisztoly egyébként úgy be volt rozsdásodva, hogy nem lehetett elsütni.

Bemutatjuk

Trencsényi László iskolakutatót, pedagógust

Mottó: Az iskola nem kanalas orvosság

Aktatáskás tanár, jegyzetelő kutató, száguldó kerékpáros, népviseletbe öltözött görög, tollforgató író... Megannyi szerep egy sokszínű egyéniség életéből, melyet érdemes megismerned.

Kezdjük a legfurcsábbal. Iskolakutató... Miféle csodabogár lehet az? Mit lehet egy iskolán kutatni? Az iskola olyan amilyen. Jól, rosszul megtanuljuk egy-egy osztály tananyagát, aztán kész. Vannak jó tanárok és vannak rosszak is. Lehet ezen változtatni?

Trencsényi László szerint lehet. Ő úgy gondolja, az iskola nem kanalas orvosság, amit nap nap után be kell vennünk, és keserű szájízzel le kell nyelnünk. Az a fontos, hogy a tudáson kívül élményeket is adjon a gyerekeknek az iskola.

— Ezek szerint a kanalas orvosság lehet édes is?

— Feltétlenül. Ha kalandok is vannak, ha megtanítjuk őket játszani, kevesebb a „rossz" gyerek, mert jól érzik magukat az iskolában. Ezen próbálok iskolakutatóként segíteni.

— Neked sikerül ezt megvalósítani a tanítás során?

— Nekem egy kicsivel könnyebb a dolgom, mint pedagógus társaimnak. Rajzot tanítok. Ezt másképp lehet tanítani, mint a matematikát. Például gyakran kiülünk a közeli piactérre. Elszórtan állítjuk fel a rajzbakokat, mindenki más más nézőpontból alkot. Én közöttük járkálok vagy — mivel nagy a terület — kerékpározom, javítgatom rajzaikat.

Elképzelem, amint a szakállas, szemüveges tanár biciklire pattan és cikázik gyerektől gyerekig a piactéren. Én szívesen lennék a tanítványa.

— Ha ellenállásba ütközöm, akkor sem leszek türelmetlen. Hagyom, hadd fújja ki mérgét a gyerek. Ha viszont jót csinál, azonnal megdicsérem. Nem kell, hogy minden tanítványom egyforma legyen. Nálam nincs ügyeletes zseni, akinek állandóan ott díszeleg a munkája a faliújságon.

— Mindig pedagógusnak készültél?

— Egy nemrég megtalált levél szerint már 5. osztályos koromban tudtam, hogy pedagógus leszek. Édesanyám tett elém egy cédulát, melyen ez állt: „Édesanyám, csak ezt az egy intőt írd még alá. Ígérem, többé nem kapok és nem adok intőt."

— Sikerült megtartani a fogadalmat?

— Kapni kaptam még néhányat gyermekkoromban, de pedagógusként adni csak egyszer adtam. Azóta is röstellem magam miatta. Még a becenevére is emlékszem a fiúnak: Bumbinak hívták.

— Úgy tudom, eddig sok különleges tábort szerveztél, vezettél már. Honnan jöttek ezek az ötletek?

— A történelem és a mesék iránti érdeklődésemet szüleimtől örököltem. Édesanyám, Petrolay Margit író és édesapám Trencsényi Waldapfel Imre is író és tudós ember volt. Sokat tanultam tőlük. A mesék, a mondák és a történelem ötvözetéből született meg a görög és a reneszánsz tábor, ahol megpróbáltuk mai gyerekekkel eljátszani az ókori görög és a reneszánsz kori emberek életét. Az előbbiről egy könyv is született.

— Három gyermeked van, Dani a legfiatalabb, idén lett kisdobos. Havonta olvashattuk a róla szóló írásodat lapunkban. Érdekel a kisdobosok mozgalmi élete is?

— Hogyne. A tanításnak és a mozgalomnak egymást kellene kiegészíteni. Mindkettőnek a felelősség és az otthonosság biztonságát kell nyújtania a gyerekeknek. Ha az egyik elmarad, akkor baj van. Ezért próbálok segíteni a magam tudásával.

Ugye érdemes volt megismerned Trencsényi Lászlót? Ne aggódj, nem búcsúzunk tőle lapunkban. Szeptembertől az ő tanácsai alapján szerkesztjük a Kisdobos Képtárat. Ha ezentúl a T. L. aláírást látod, tudod ki rejtőzik a betűk mögött. Elég csak a jóízű kanalas orvosságra gondolnod.

Zentai Mari

Egy jó hír: A Magyar Úttörők Szövetsége Országos Tanácsa 1988. május 29-én Gyermekekért díjat adományozott Trencsényi Lászlónak, az úttörőmozgalom fejlesztéséért kifejtett kiemelkedő tudományos és gyakorlati munkásságáért.

A róka keresztfiai

Volt egyszer egy róka meg egy farkas. Elmentek aratni. Amint mentek, mendegéltek az erdőben — mert arra mentek aratni — egy tőkében mézet találtak. Megörültek nagyon. A farkas mindjárt meg is akarta enni, de a róka nem hagyta.

— Jó lesz aratás után a lakomára! — mondta.

A farkas beleegyezett a dologba. Elmentek aratni. A rókának nagyon fájt a foga a mézre. Törte a fejét, hogyan kaparinthatná meg, hogy a farkas észre ne vegye. Egyre szomorúbb lett. Kérdi tőle a farkas:

— Édes pajtásom, mért vagy olyan bús?

— Azért, mert komának hívtak.

— Azért egyet se búsulj, menj el! — biztatta a farkas.

A róka egyenesen az erdőbe sietett. Jól belakott mézzel, s aztán hazament.

— Na, mi lett a neve a gyereknek? — érdeklődött a farkas.

— Annak? Megkezdendem! — lódította a róka.

Na egy-két napot megint dolgoztak. Akkor a róka megint szomorkodni kezdett. Kérdi megint a farkas, hogy mi a baja. A róka megint csak előhozakodott, hogy keresztelőbe hívják. A farkas újra csak azt mondta, hogy ha hívták, akkor menjen el. A róka megint csak a mézes tőkéhez sietett. Megint jól belakott mézzel, s aztán hazaballagott. Igen jó volt a kedve.

— Mi lett a neve a gyereknek? — tudakolta a farkas.

— Há-át... Féligkinyalándom.

— Hm. Micsoda nevek?! — csudálkozott a farkas.

Nemsokára a róka megint igen kezdett szomorkodni. A farkas kérdésére újra csak azt felelte, hogy azért szomorú, mert hívják komának.

— Na, ha így van, hát menj el, s ne búslakodj! — küldte megint a farkas. A róka most már fenékig kinyalta a mézet a tőkéből. Egy csepp se maradott. Otthon tudakolja a farkas, hogy volt, mint volt a keresztelőben. Ugyan bizony, mi lett a neve a gyereknek?

— Tisztánkinyalándom! — vágta rá a róka.

Na, befejezték az aratást. Készültek a lakomára. Kimentek az erdőbe a mézért. Látja ám a farkas, hogy ott bizony egy csepp méz sincs. A róka nagy ártatlanul pillogatott, hogy ő bizony semmiről nem tud. A farkasnak eszébe jutottak a róka keresztfiai: Megkezdendem, Féligkinyalándom, Tisztánkinyalándom!

— Na, te álnok! Megcsaltál! Hívjunk segítséget, s vívjunk meg!

A róka hívta a récét, a kanpulykát, a kakast és a macskát. A farkas a medvét, az oroszlánt és az elefántot. A macska és a kakas meg a kanpulyka felmentek a fára. A réce lenn maradt a fa alatt. Mikor ezek a fán meglátták, hogy jönnek a nagy fenevadak, szörnyen megijedtek. Elkezdtek lármázni rettenetesen. A fenevadak ettől úgy megijedtek, hogy mind elszaladtak. Így hát megint csak a róka járt túl a farkas eszén.

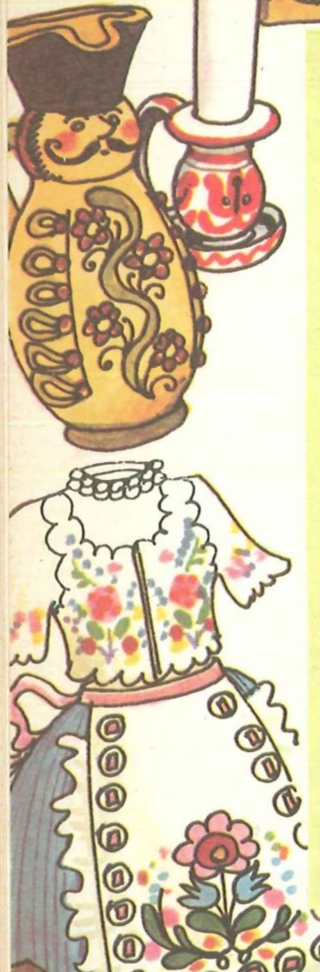
Aldunai székely népmese.
Feldolgozta: **Kóka Rozália**

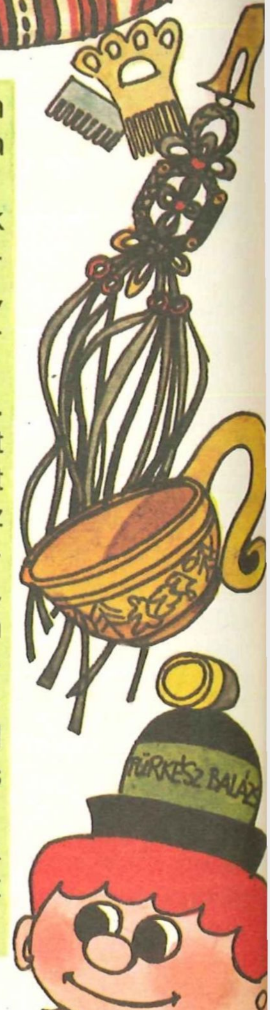

Hegyi Márta rajza

Egyszer volt

1986 őszén elindultam vándorútra. Tarisznyámban mesebeli hamubasült pogácsát vittem és szívemben a kíváncsiságot.

Érdekelt a természet ezernyi csodája, az emberek hajdanvolt élete is. Bekukkantottam a pincébe, felmásztam a padlásokra, meghallgattam a régi meséket, mondákat, gyönyörködtem a mai népművészek múltidéző alkotásaiban.

Utam során sokan segítettek, sok barátra leltem. Közületek is. De még így is kevesen vagyunk. Ezért hívom azokat, akiknek kedvük van búvárkodni a múlt kincsesládájában. Tartsatok velünk! Csatlakozzatok az Egyszer volt, hogy is volt... játékhoz! Felfedező fürkészutatok során sokat segíthetnek a család tagjai, barátaitok, az ismerős bácsik és nénik és a faluban vagy a közeletekben lakó népművészek. A régi, vándorló mesterlegények azért indultak útnak, hogy többet tudjanak a világról, és tudással teli tarisznyával térjenek meg otthonukba. Hozzájuk hasonlóan ti is induljatok útnak!

Utamról hónapról-hónapra én is beszámolok nektek a **Kisdobos** lapjain. Minden mesterlegény-jelöltet szeretettel várok

Fürkész Balázs

Görög Júlia rajza

hogy is volt?

Egy kislány a népdalkörből

Kis falusi művelődési házban szerepelünk. Állok a színfal mögött. A színpadon az együttesem — az Érdi Bukovinai Népdalkör — énekel. Véget ér a népdalcsokor. Az énekesek meghajolnak, a közönség tapsol. Kilépek a szűk nyíláson, kézen fogom a népdalkör legfiatalabb tagját, Angélát. Lépünk néhányat előre. Bemutatom a közönségnek:

— Tamaska Angéla tízéves. Két éve énekel a népdalkörben nagyanyjával, Jakab Andrásnéval és Norbert bátyjával együtt. Angéla a közelmúltban nagy kedvet kapott a mesemondáshoz. Az iskolai, majd az Érd városi, végül a Gödöllőn tartott Pest megyei mesemondó versenyt is megnyerte. Nagy szorgalommal tanulja a szebbnél szebb meséket. Fogadják szeretettel!

Míg beszélek róla, a kislány szerényen mosolyog. Szorítjuk egymás kezét. Tudom, hogy egy kissé szorong. Én is szorongok. Elengedem a kezét, magára hagyom. Felemeli a fejét, hangosan, érthetően elmondja a mese címét. Elhangzanak az első mondatok. A közönség teljes odaadással figyeli. A nézőtérről kuncogás, nevetés, hangos kaccanások, beszólások hallatszanak. Az előbbi szorongás elrepült. Angéla mosolyog, élvezi a mese fordulatait. Arcocskája kipirul, szép, mint egy kinyílott virág. A közönséget teljesen magával ragadja. Bár már sokadszor hallom a mesét, én se maradok közömbös. Lelki szemeim előtt sorra megjelennek a mese figurái. A mese véget ér. A közönség lelkesen tapsol. Angéla szerényen meghajol néhányszor. Rám emeli tekintetét. A szememmel intek, hogy jó volt, lépjen a helyére. Új népdalcsokor kezdődik. A kislány együtt fújja a dalokat a többiekkel. Előadás után az öltözőbe tódulunk. Angéla ügyesen összehajtogatja ruhácskáit. Rakott szoknyáját hurkába csavarintja, hogy ki ne menjen belőle a rakás. Nagyanyja kiveszi hajából a nagy piros szalagot. Mi, felnőttek, még csomagolunk, hangosan zsibongunk. Az előadás részleteit tárgyaljuk. Kilépünk az öltözőből. Vidám visongás, nevetés hallatszik. A gyerekek fogócskáznak. Angéla éppen Zolit kergeti. Úgy fut, hogy a haja repül utána. Összeütöm a tenyerem:

— Gyerekek, szálljatok be!

Még egyszer megkerülik a buszt, majd lihegve sorban fellépnek a lépcsőn. Angéla aggodalmas tekintettel hozzám hajol:

— Rózsi néni, jó volt?

Megsimítom arcocskáját:

— Nagyon ügyes voltál, kismadaram!

Szívemben valami furcsa, melengető örömet érzek.

Kóka Rozália

Fotók: Kunkovács László

NAPSUGÁR

Kedves Barátaim!

Jártamban-keltemben, hétmérföldes csizmában eljutottam az Egészség Titkos Birodalmába is. A gyerekek ott cukorka helyett almát ropogtatnak, barna kenyeret esznek és naponta legalább háromszor mosnak fogat. Emeletre, iskolába gyalog mennek, hétvégeken erdőt járnak, mindennap mozognak, rendszeresen, sportolnak. Mindig vígak, nevetnek, egymás épségére ügyelnek. A házak elé kertet varázsolnak, locsolják a füvet, gyomlálnak.

Az Egészség Titkos Birodalmában napsugár-gyerekek élnek. Ha nem hiszed, járj utána! Hogy napsugár-gyerek lehess, figyeld, olvasd a Kisdobost!

Kincs az egészség, őrizd meg!

Ismerd, tudd, mi egészséges és mi nem!

Sportolj, mozogj rendszeresen!

Dalolj, játssz, nevess!

Otthonodat, környezetedet óvd és szépítsd!

Barangolj sokat az erdőben!

Orvoshoz menj, ha beteg vagy, és ha a természetes gyógymódok nem segítenek!

Saláták, fehérjék és gyümölcsök váltsák fel a zsíros ételeket!

Gyere velem, várlak téged és barátaidat a Napsugár játékban.

Fürkész Balázs

SZUPERNAGYI

Mindannyian a tévé sorozat főszereplőjére gondolunk, amikor ezt a nevet halljuk. Hogy miért nevezem így Császárné Benke Mária nénit? Nagyon egyszerű a megoldás. Csak rá kell nézni! Mária néni 63 éves, és úgy mozog, mint egy hajlékony nádszál a szélben. Nem hittem a szememnek, amikor mindkét lábát a nyakába tette, spárgázott és közben nagyon szabályosan lélegzett. Nem „fújtatott", mint amikor én a busz után futok tíz métert. Meg se kottyant neki az a félórás bemutató, amivel elkápráztatott. Mária néni az én nagymamám is lehetne, de azt mondta a bemutatkozásnál: — Tegezz csak nyugodtan!

Ebéddel várt. Ellenvetést nem tűrve ültetett az asztalhoz.

— Ettől az ebédtől nem leszel rosszul, hidd el! — Furcsa illatú leves, majd pörkölt került a tányéromba. Ebben a pörköltben a húst szója helyettesítette. (Igaz is, nem biztos, hogy mindannyian ismeritek a szóját. Szőrös szárú és levelű hüvelyes termésű növény. A szójabab ennek tojásdad alakú, gazdag fehérje- és olajtartalmú magja.)

Hogy miért használ Mária néni már évek óta hús helyett szóját? A következő történetet mesélte el...

— Amikor olyan idős lehettem, mint a Kisdobos olvasói keveset mozogtam és egészségtelenül zsírosan táplálkoztam. Borzasztó sokat fájt a fejem. Sokszor voltam orvosnál, kórházban. 26 éves koromra úgy éreztem magam, mint egy öregasszony. Egy alkalommal eljött hozzám a nővérem, aki elmesélte, hogy ismer egy idős bácsit. Biztos tud rajtam segíteni. Ha az orvosok nem tudnak rajtam segíteni, akkor miért pont egy öreg emberben bízzam meg? Kétkedve mentem el hozzá, s ő nagyon furcsa dolgokat mondott. Koplaljak 6 napig, ne egyek húst. A koplalás után pedig csak zöldség és gyümölcsféléket egyek. El tudod képzelni milyen érzés lehet 6 napon keresztül csak vízen élni? Nagyon nehezen ment, nem hittem, hogy kibírom, de a fájdalom rákényszerített.

Olyan volt minden, mint a mesében: hihetetlen!

Pár nap után kezdtem jobban lenni. Nem fájt annyira a fejem, jobban láttam. Persze sok év kellett ahhoz, hogy fájdalom nélkül éljek. És mint látod ragyogóan érzem magam, sokat dolgozom. Egészségvédő tornát és főzőtanfolyamot vezetek. Száműztem konyhámból a zsírt, helyette olajat használok. A cukor helyett mézet, és a fehér liszt helyett barna lisztet. El ne felejtsem a kenyeret! Főleg szójás, korpás, barna kenyeret eszünk a férjemmel. Hogy nektek mit ajánlok? Egyetek sok zöldséget, gyümölcsöt, felejtsétek el a csokoládét, cukrot... Tudom, ez a legnehezebb, de olvassátok el a következő receptet és próbáljátok ki! Biztos ízleni fog, és nem káros az egészségetekre!

Túrótorta

Fél liter tejet felforralunk, ízlés szerint teszünk bele mézet, vaníliát, majd állandó kavarás mellett beleszórunk 4 púpozott evőkanál kukoricadarát. Néhány másodpercig forraljuk, aztán elzárjuk a gázt és lefedve állni hagyjuk. Néhány perc múlva kavarjuk meg, majd újra fedjük le.

Amíg hűl, addig 25 dkg túrót, egy pohár tejfölt mézzel, vaníliával, mazsolával kavarjunk habosra, és kenjük a tányéron szépen eligazított dara tetejére. Ha vízzel vagy vizes tejjel készítjük a darát, akkor tegyünk bele egy evőkanál étolajat, így nem lesz túl kemény.

Édesíthetjük. diabetikus édesítőszerekkel is.

Mikor kiléptem Mária néni lakásából nagyon sokáig gondolkoztam azon, amit elmesélt. Azt hiszem bármelyikünk lehet szuper! Te is, te is, te is! Csak egy kicsit kell odafigyelnünk arra, hogy mit és hogyan eszünk.

Szabó Bea

Hétmérföldes csizmában

Kedves Barátaim!

Hétmérföldes csizmában, tarisznyával a vállamon 1984-ben elindultam a Titkok Csodálatos Birodalmába. Hegyet-völgyet, erdőt-mezőt bejártam. Kitárult előttem a világ, hiszen kulcsom volt a kíváncsiság. Utam során sok barátra, követőre találtam.

Most ismét útnak indulok, mert új titkok és új csodák várnak. Érdekel benneteket a természet világa? Szegődjetek a nyomomba! Kapcsolódjatok be a Hétmérföldes csizmában című játékba! Hívnak, várnak a természet csodái. Fürkésszétek titkait! Hívjátok segítségül idősebb társaitokat és a felnőtteket. Mérföldről mérföldre útravalót ad és társatok lesz a **Kisdobos**

Gyertek velem, legyetek fürkésztársaim! Hívlak és várlak benneteket a Titkok Csodálatos Birodalmában.

Bemutatom útitársaimat, kis fürkésztársaimat. Velük a KISDOBOS-ban bárhol találkozhattok. Ez attól függ, hogy utunk során mi a célunk, hol járunk, kivel és mivel ismerkedünk.

1) Az **„Évszakfürkészek"** a tavasz, a nyár, az ősz és a tél jelképei.

2) Utunk során sok új ismeretet szeretnénk gyűjteni. Ha ilyesmiről van szó a lapban, megjelenik a **„Kukkantó fürkész"** helikopteren vagy földgömbfejű könyvalakban.

3) Ha célkitűzésünk a szépítés, mindenhol ott találjátok a **„Szépítő fürkész"**-t.

4) Amikor a környezetkárosítás következményeiről, a környezetvédelemről beszélünk, odaröppen a **„Zöldfürkész"**.

5) Megállunk majd a természet különböző csodáinál, érdekességeinél. Meglátod, azonnal megjelenik a **„Kíváncsi fürkész"**.

6) Ha kocogni hívunk vagy erdőjárásról, túrázásról lesz szó, jelképünk a **„Bakancsos fürkész"**. Tudom, ti leginkább edzőcipőben jártok. Sajnos, a valódi bakancs hovatovább épp oly mesebeli tárggyá válik, mint az én hétmérföldes csizmám.

7) Szeretnénk, ha minden fürkésztúrán játszanátok a természetben. Ilyenkor röpül közénk a **„Játszó fürkész"**.

Induljunk hát az ország sok ezer pontjáról! Az első mérföldet kint a szabadban, az erdőben, a mezőn vagy a tornapályákon tegyük meg! Ki-ki gyalogosan vagy kerékpáron, őrssel, szülőkkel. Teljesen mindegy, csak induljunk el. Találkozunk az első mérföldkőnél, októberben!

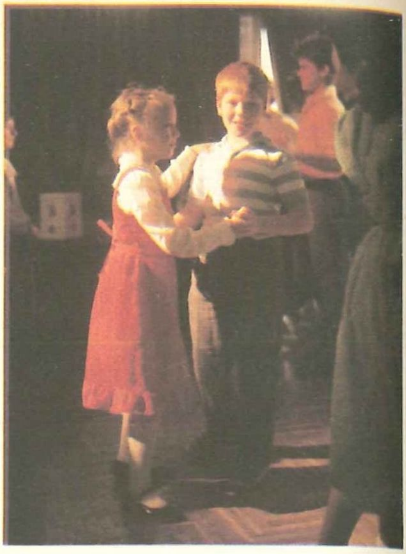
Összeállította: Gaál Ödönné
Rajzolta: Görög Júlia

A Titkok Csodálatos Birodalmának további meghódítása az iskolában történik. Az elsősök megismerik a betűket, a számokat, amelyeket eddig csak láttak. De itt jönnek rá, hogyan lesz ezekből írás, olvasás, számolás. A már olvasni tudó gyerekek előtt nem titok többé a könyvek tartalma. Minden egyes tantárgy az iskolában a Titkok más-más folyosójára vezet. Érdemes kíváncsisággal tanulni!

Mi, Fürkész Balázs és Fürkész Fruzsina a Titkok Csodálatos Birodalmának másféle tájaira hívunk benneteket. Négy „játékvárunk" van, különböző utakon járjuk az odavezető mérföldeket:

Hétmérföldes csizmában...
Egyszer volt, hogy is volt...
Napsugár program
Barátunk a KISDOBOS újság

VISSZAPILLANTÓ
VISSZAPILLANTÓ

Táncolj az egészségért!

Ezzel a címmel rendezvénysorozatot indítottunk áprilisban, a tánc világnapján. A Fővárosi Művelődési Ház táncosai tartották a bemutatót, de a nézők is táncra perdültek. A belépőjegyek árát a „Gyermekek a gyermekek egészségéért” alapítvány javára fizettük be. A második táncos rendezvényünket június 4-én tartottuk. Közreműködtek a Talentum KISZ Kulturális Fórum és a budapesti Szerb-Horvát Általános Iskola táncosai.

Kisdobosok Pákozdon

A paksi 3. számú Általános Iskola kisdobosai megkoszorúzták a pákozdi emlékművet.

Megy a gyűrű vándorútra...

El is indult május elsején a Városligetben, a Varázsgömb című pantomim-műsor keretében. A gyermekalapítványok bővítését szolgáló akciónk nyáron a táborokban folytatódott. De a gyűrű most is vándorol...

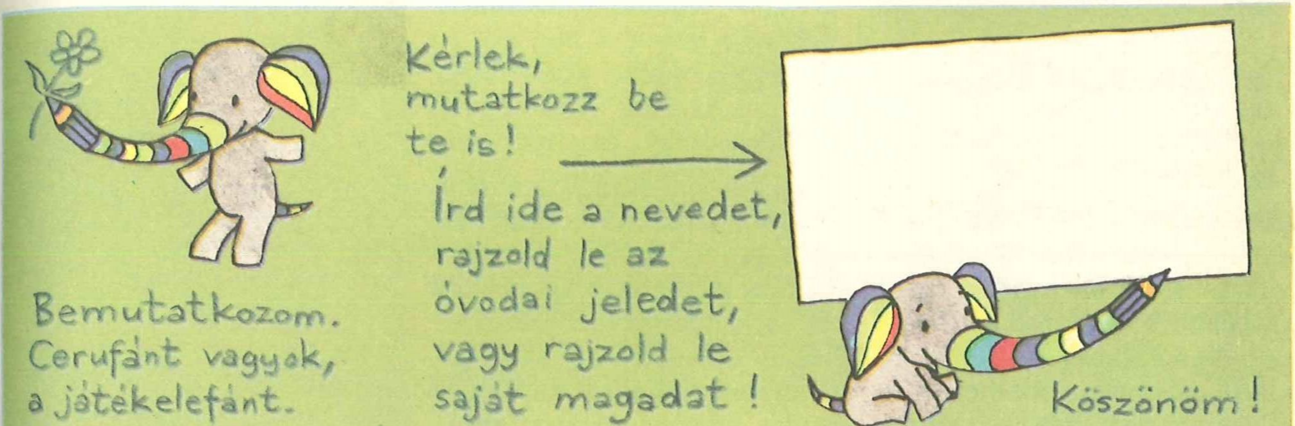

BETŰZGETŐ

Az első osztályosok oldala

Ezentúl minden hónapban üsd fel ezen az oldalon a KISDOBOS-t! Cerufánt, a kiselefánt játszik majd veled a betűk és a számok titkos birodalmában.

Találkozhatsz majd egy budapesti általános iskola elsőseivel is, Winkler Márta tanítványaival. Ők elmesélik, hogyan tanulnak, miket játszanak.

— Nagy papírra ecsettel fess óriási csigákat!

— Fesd le az iskolát és az óvodádat! Emlékszel az ablakaira?

— Hány betűt tudsz a kezeidből formálni? Játssz apuval, anyuval vagy a testvéreiddel! Minden betűvel mondj ki egy szót!

— Először mindenkinek nehezen megy az írás. Nem baj! Örülj a görbe vonalnak és a horpadt karikának is. Meglátod, ha tudsz nekik örülni, másnap már egyenesebb lesz a vonal, és kerekedik a karika.

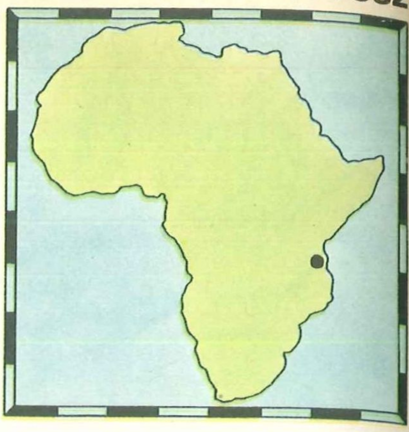

Ezen az oldalon két szamárfület találsz. Minden hónapban vágd le, és őrizd meg! Így májusra pontosan 18 darab szamárfület gyűjthetsz össze. Ha ezeket ügyesen egymáshoz illeszted, egy kedves ismerőst találsz majd a képen. Írd meg nekünk, mit ábrázol a kép! Ha szerencséd van, nyerhetsz.

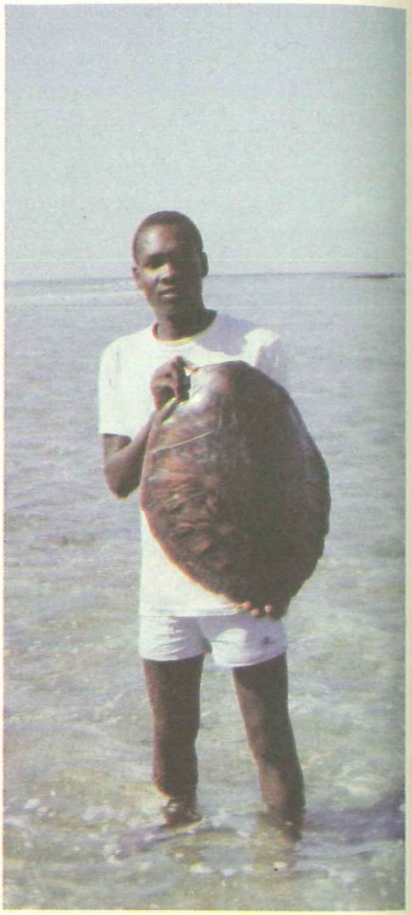
Szaktanácsadó: **Winkler Márta** Rajzolta: **Marék Veronika** összeállította: **Zentai Mari**

A szerző felvételei

Ismerkedés a fekete kontinenssel

Gyermekkorom óta vágyódtam Afrikába. Vonzottak az Egyenlítő környéki óriásvulkánok, a szavannák fantasztikus állatvilága, az őserdők és sivatagok fekete bőrű lakói. Sokáig elérhetetlen álomnak tűnt mindez, aztán egyszer csak az álom valóra vált. Barátaim expedíciót szerveztek, hogy végigjárják Teleki Sámuel múlt századi felfedezőútját. Ez az erdélyi gróf fedezte fel száz esztendeje a Rudolf és a Stefánia tavat. Az ő nevét viseli az a tűzhányó is, amely éppen ottjártakor szórta égnek a forró salakot és hamut a Rudolf tó közelében.

Tizenegy tagú expedíciónk 1987 decemberében szállt fel a svájci légitársaság hatalmas repülőgépére. Átrepültük az éjszakát, és amikor virradni kezdett, alátekintve fantasztikus látványban volt részünk. Először a Kenya-hegység jégfolyamait pillantottuk meg tízezer méter magasságból, majd a jégsapkás Kilimandzsáró csúcsa csillant meg a hajnali napsütésben. Az óriásgép nem sokkal ezután földet ért Dar-es-Salaamban, Tanzánia fővárosában.

Amint kiléptünk a repülőből, szinte mellbevágott minket a párás trópusi hőség, ingünk pillanatok alatt csuromvizes lett az izzadtságtól. Dar-es-Salaam az Indiai-óceán partján fekszik. A tenger miatt itt még párásabb a levegő, mint általában a trópusi területeken. Ami nekünk fullasztó meleg, az az itt élőknek természetes, így érzik jól magukat. Az utcán tarka ruhás forgatag, a járdákon fekete bőrű lányok, asszonyok; fejükön viszik terhüket. A kertekben tűzpiros virágzatú fák, pálmák, fügefák. Mindenütt rengeteg a gyerek. Afrikában óriási a népszaporulat. A városok lakossága rohamos tempóban növekszik évente akár százezerrel is.

A város szélén szereztünk szállást. Kertünkben furcsa, idegen fák, virágok. Közel a tengerpart. A víz szélén pálmafák állnak őrt, a tenger meleg, szinte alig hűsít. Egy fekete testű gyerek a fehér homokba fúrja magát, egy tarka ruhás asszony pöttömnyi fekete gyereket sétáltat. Autónk motorházára kíváncsi majom kapaszkodik. Igen, ez már Afrika.

Dr. Juhász Árpád

Fotók: Bécsy László

Mesél az őszi erdő

A szeptemberi erdő a madárvonulás lázában ég. Mindenütt tollas utasok nyüzsögnek, fent a magas ágak között éppen úgy, mint a bokrok alatt. A feketerigók és a vörösbegyek az avarban gilisztánák és csupasz csigák után keresgélnek. A sisegő füzikék a lombkoronában hernyókra és levéltetvekre vadásznak. Nem hiányzik a madárdal sem. Amikor a párás hajnali órák után már napsugarak táncolnak az ágak között, a langyosra változó levegőben innét is, onnét is felétek száll az apró csilpcsalp-füzikék vidám „csup-csup"-ja. Ha becsukjátok a szemeteket néhány pillanatra, és úgy hallgatjátok, akár azt is hihetnétek, március van.

Mint mindig, ősszel is a reggeli órák a legszebbek az erdőben. Ilyenkor a mókus is lemerészkedik a magasból, és az avarban makkok után keresgél. Ha talál egyet, boldogan két elülső mancsa közé szorítja, kicsit rágcsál belőle, aztán, mint a villám, a legközelebbi fatörzsön terem. Úgy rohan felfelé, mint valami vörös csóva és csak a koronából pislog aggodalmas arccal a bokrok felé. Pedig semmi nem történt, odalent békésen virítanak a nagy varjúháj sárga virágai, amott pedig talán az ugyancsak ilyenkor nyíló Szent László füvét csodálhatjátok meg. Felismerhetitek tölcsér alakú kék virágairól, amelyek a levelek tövében – úgy is szokták mondani –, a hónaljában ülnek.

Szeptemberben mindenütt érik a fekete bodza, és bogyói ezernyi madárnak kínálnak ízletes táplálékot. Azt a nagy, öreg bodzabokrot, amelyik ott terpeszkedik az erdőszéli vizesárok mentén, akár bodzavendéglőnek is nevezhetnétek. Figyeljétek csak! A fekete bogyók tányér alakban ülnek az ágakon. A tányérokhoz egymás után érkeznek az éhes madarak. Először egy fekete sapkás barátka, aztán a kerti, majd a mezei poszáta, végül nagy csapat seregély. Olyan sokan vannak a pötytyös madarak, hogy minden tányér mellé három is jut. Össze is vesznek néha, és amíg csipdesik a csillogó bogyókat, egyet-egyet nagy igyekezetükben a földre potytyantanak. Sebaj, ezek sem vesznek kárba! A bokor alján fülemülék és vörösbegyek bujkálnak, és szépen összeszedegetik őket.

A fekete bodza bogyói lédúsak, édesek. Ha arra járok magam is megkóstolom. Persze csak keveset, hogy a madaraknak is maradjon belőle.

Schmidt Egon

Könyvvel könnyebb!

Emlékszel arra a pillanatra, amikor azt a könyvet szeretted volna elolvasni, amiről a Zsófi azt mondta, hogy ezt feltétlenül ismerned kell? Már látta a tévében és az anyukája is ajánlotta. Na szóval, ezt a könyvet nem találtad a polcodon, és a barátnőd sem tudta kölcsönadni, mert már elutazott. Ekkor jutott eszedbe a **könyvtár.** Mármint az, hogy ott biztos van belőle egy példány. Felkerekedtél és elindultál a „könyvek házába".

Persze, tudom, hogy alig mertél bemenni, mert olyan furcsa és idegen volt minden. Ezzel a felnőttek is így vannak. Ácsorogtál egy darabig az ajtó előtt. Aztán megérkezett néhány gyerek, akik kopogtatás nélkül vágtattak az ajtó mögötti ismeretlen világba.
— Jé, ide így be lehet menni? — kérdezted magadtól, de ekkor már kezed a kilincsen volt.

Beléptél és egyenesen ahhoz a felnőtthöz indultál, aki szemmel láthatólag a **könyvtáros** volt.
— Szeretnék könyvet kölcsönözni — Kérem a **könyvtárjegyedet!** — érkezett a válasz.
— Ne tessék haragudni, de a micsodát? — néztél értetlenül. — Sose voltál még nálunk? — Akkor gyere ülj ide mellém, segítek **beiratkozni.** — mondta a könyvtáros.
— Először is ki kell töltened ezt a **személyi adatlapot** — így tartjuk nyilván az olvasókat. Aztán hazaviszed és aláíratod a szüleiddel.

Másnap már ismerősként mentél — mit mentél! — rohantál a könyvtárba. — Ez rendben van — mondta a könyvtáros —, akkor nézzük, milyen könyvet keresel. — A fantasztikus nagynénit, és azt is tudom, hogy Nemere István írta.

Akkor elvezetett azokhoz a szekrényekhez, amelynek fiókjaira az ábécé betűi voltak felírva.
— Ez a **katalógus.** A könyvtárban megtalálható valamennyi könyv szerzőjét, címét sorolja fel. Segít az eligazodásban.
— Ezen a cédulán van, hogy hol találom meg a könyvet? — kérdezted.
— Majdnem így van. Nézd csak, ilyen egy **katalóguscédula.** Kölcsönzésnél a **kérőlapra** rá kell írni a könyv címét, szerzőjét és azt a hosszú számot. Ezt nekem ideadod, én elküldöm a raktárba, ahol kikeresik, és behozzák a kért könyvet.
— Mikor hozzam vissza?
— Felírom a könyvtárjegyedre. Általában három hétre kölcsönzünk.
— Ha éppen elutaztunk, és nem tudom időre visszahozni?
— Akkor előtte telefonálsz, vagy bejössz és kéred a kölcsönzés **meghosszabítását.** Ha ezt nem teszed, akkor büntetést kell fizetni. Mások is várnak a könyvre!
— Tessék mondani, ha nem tudom a könyv írójának nevét, akkor hogy keressem meg?
— Van egy **címkatalógus,** ahol ábécé sorrendben, címek szerint soroljuk fel a könyveket. Itt biztos megtalálod.
— Minden könyv kölcsönözhető?
— Nem, mert van olyan könyv, amiből csak egy példány van. Ezt leveszed a polcról és **itt olvashatod,** nagyobb könyvtárban az **olvasóteremben.** Ugyanez igaz az **újságokra** is.

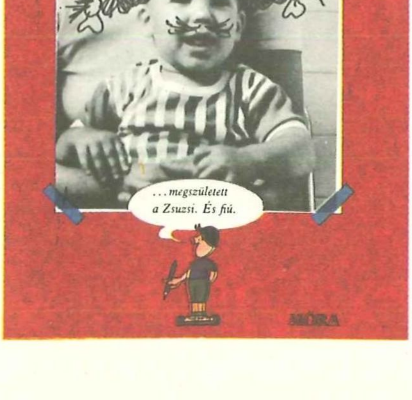
Ugye, nem is olyan bonyolult? Szólj a barátaidnak, menjetek együtt, és fedezzétek fel a könyvtár minden zugát; hiszen könyvvel könnyebb!

Szabó Bea

Barátunk a könyv

Nagy Katalin neve nem ismeretlen előtted. A te korosztályodnak írt és közel két évig a Kisdobos Szerkesztőbizottságának elnöke volt. Sok jó tanáccsal segítette munkánkat. Most a Kisdobos Kiskönyvtárban is az ő regényének részletét olvashatod. A **Kettőnk titka** című könyv arról a meghitt, bizalmas viszonyról mesél, ami a gyerek és édesanyja között kialakul.

Ha meg akarsz ismerkedni első királyunk életével, olvasd el **Szunyogh Szabolcs: I. István király** című könyvét. Megtudod belőle, hogy a király egy-egy — ma már kegyetlennek tetsző cselekedete mögött az ország, a magyar nép megmaradása munkált.

NYÁRI OLIMPIAI JÁTÉKOK

Szöul — 1988. szeptember 17. — október 2.

... az ember és ember közötti harc egyetlen szép módja

Szeptember 17-én a szöuli Olimpiai Stadionban fellobban a láng, s ettől kezdve 16 napon át 161 ország legjobb sportolói 23 sportágban mérik össze erejüket az olimpiai érmekért, helyezésekért. A roppant csatákat többszázezren szurkolják végig a helyszínen. A televízió jóvoltából pedig többmillióan nézhetik szerte a világban.

A szöuli versenyek több csemegével szolgálnak majd. Tovább tart a szovjet—amerikai—NDK hármas vetélkedő. A legutóbbi öt olimpián a szovjet sportolók 206, az amerikaiak 195, az NDK-beliek 116 aranyérmet szereztek, azaz a versenyszámok több mint felében e három ország versenyzői győztek.

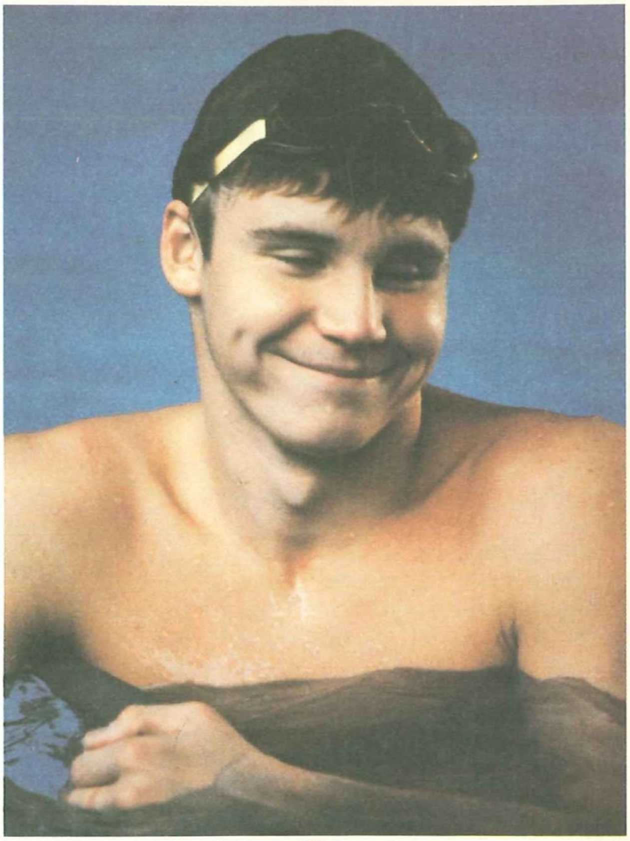
Nyilván lesznek majd „atomkori" eredmények: szédületes új világcsúcsok, mint ahogy az amerikai Beamon 1968-ban 890 centiméterre ugrott, a szovjet Vardanjan pedig 1980-ban 82,5 kilós testsúllyal 400 kilót emelt a kétfogásnemes összetettben. Legutóbb a nyugatnémet Michael Gross remekelt, aki több világcsúcsot is úszott.

A tudományosan felkészített sportolók kimagasló eredményein túl várom a nagy meglepetéseket is, mert hiába vannak egy-egy számnak biztos esélyesei, egészen bizonyos, hogy az ismeretlenség homályából előlépő klasszisok is helyet követelnek maguknak a dobogón. Úgy, ahogy ezt Moszkvában a céllövő Varga Károly, Mexikóvárosban a kenuzó Tatai Tibor tette a magyarok közül.

Akárhogyan is lesz Szöulban, érdemes felidézni a kétszeres olimpiai bajnok rúdugró, az amerikai Bob Richards mondását: „Roppant csaták zajlanak a pályákon, s így nagyon rendben is van a dolog. Szerintem ez az ember és ember közötti harc egyetlen elfogadható, egyetlen szép módja."

Novotny Zoltán

1987 októberétől tíz alkalommal olvashattátok lapunkban az olimpiai sorozatot, melynek írására Novotny Zoltán sportújságírót kértük fel, akit a rádióból és a tévéből egyaránt ismerhettek. 1987-ben megkapta az Úttörőszövetség legmagasabb kitüntetését, a Gyermekekért díjat.

Darnyi Tamás

Öttusa válogatott

Postafiók 100.

Eltelt a nyár. Vajon hol, merre jártatok? Hogy éreztétek magatokat? Vízparton vagy a hegyekben nyaraltatok? Fogtatok-e halat, láttatok-e mókust...? Ezernyi dolog történhetett veletek. Feltétlenül írjátok meg nekem!

Mielőtt bármilyen komoly munkába kezdenétek, szeretnék néhány dolgot kérdezni tőletek a lap tartalmával, külsejével kapcsolatban.

1) Melyik oldalt nézed meg először?
2) Melyik oldalt szereted a legjobban?
3) Mit hiányolsz a lapból? (Poszter kívánságaitokat valószínűleg nem tudjuk teljesíteni.)
4) Mit rajzoljunk a Kivágós oldalra?
5) Kiről olvasnátok szívesen a Bemutatjuk rovatban?
6) Milyen történeteket olvasnál szívesen a Kiskönyvtárban?
7) Mi az, amit egyáltalán nem olvasol el?
8) Az előző tanévben melyik címlap tetszett a legjobban?
9) Vannak állandó címmel megjelenő írásaink a lapban. Ezek közül melyiket szereted a leginkább?
10) A fényképeket vagy a rajzokat (grafikákat) nézegeted szívesebben?

Várom a válaszokat. Az igazán jó ötletekért jutalmat küldök.

*

Levelet kaptam **Petró Bernadettől,** aki szüleivel az NDK-ban járt.

„Keresztapuéknál laktunk, ők ott élnek. Az emeletes ház mellett egy erdő terült el. Az erdőben csodálatosak voltak a fák, néhányra mókus is költözött. Azt hiszem miattuk sétáltam mindennap. Az erdő közepén tó volt, és képzeld, benne vadkacsák, hattyúk. Akkor láttam először hattyút. Olyan szelídek, hogy a partra jöttek, és a tenyeremből ettek. Kirándultunk Berlinbe, ahol voltunk az Alexander Platzon, megnéztük a világórát, és végül elmentünk a TV-toronyhoz. 207 méter magasra lift vitt fel bennünket, ahonnan nagyon szép kilátás nyílt a városra. Hazafelé hálókocsis vonaton utaztunk."

Biztos nagyon jó lehetett, köszönöm a leveledet.

Nagyon érdekes dologról írt **Magyar Olivér Erhard** Dunakilitiből.

„Falunkban Móricz bácsi a legöregebb, 91 éves. Sokat mesél nekünk, bár mostanában már nem tud felkelni. Így tudtuk meg, hogy régen a gyerekeknek is rendeztek gyermekbált. Ők nem mehettek kocsmába, hanem a szülők megbeszélték, hogy kinek a házában rendezik a mulatságot. Bérbe vették, s ezért a gyerekek szülei fizettek. Nem volt megszabott ár, kinek mennyije volt, annyit adott. Volt olyan gyerek, akinek a nagymámája tojást adott. Ezt a fiú eladta, így tudott eljönni a bálra. Egy bácsi, aki tudott harmonikázni, játszott nekik. Ők is három napig mulattak, de csak délutánonként. Itt tanultak meg táncolni."

Szabad időtökben ti is gyűjthetnétek ehhez hasonló történeteket. Biztosan szívesen mesél a nagypapa vagy a nagymama is.

Cserebere

Levelezni szeretne:

Horváth Krisztina, 7020 Dunaföldvár, Szent István út 14. 10-11 éves lányokkal.

— Koncz Krisztina, 1188 Budapest, Oszkó u. 25.

— Galuska Tünde, 3346 Bélapátfalva, József Attila u. 10.13/1.

— Burghardt Ágnes, 1066 Budapest, Dessewffy u. 44.

— Cihlár Judit, 9408 Sopron, Görbehalom u. 3.

— Oláh Attila, 5900 Orosháza, Szarvasi út 62.

Fóka őrsök figyelmébe!

A budapesti Ságvári Általános Iskola 5. a osztályos tanulói szeretnének kapcsolatot teremteni a többi Fóka őrssel. Címük: 1183 Budapest, Ságvári Endre u. 41. Ságvári Általános Iskola.

Naptárt gyűjt és cserél:

— Máthé János, 8000 Székesfehérvár, Kassai u. 54.

Állatbarátok jelentkezését várja:

— Keresztesi Anna, 3284 Tarnaméra, Mátyás út 21.

Jó tanulást és jó munkát az iskolaévben!

Szevasztok:

Dobos Dorka

Barátsággal köszöntjük olvasóinkat:
kicsiket, nagyokat, régi és új kisdiákokat egyaránt.
A Kisdobos szerkesztősége

Barátunk a számítógép

Aki olyan szerencsés, hogy hozzájut akár otthon, akár az iskolában COMMODORE—16, vagy +4-es számítógéphez, most egy számítógépes játékot kap. Írjátok be a gépbe a programot!

Amit **nagybetűvel,** vagy **számmal** írtunk, azt betű szerint másoljátok. Több helyen találtok, mindig **idézőjelben, kisbetűs,** + **jellel** összekapcsolt rövidítéseket. Vigyázzatok! Az idézőjelet mindig be kell ütni! Azután nézzétek meg a mellékelt **jelmagyarázatban,** hogy a **rövidítés** melyik gombot jelenti. Pl. a 10. sorban ez áll: „sh+cl". Az idézőjel beírása után lenyomjátok a SHIFT gombot és míg lenyomva tartjátok, megnyomjátok a CLEAR gombot is. A gép egy érdekes jelet rajzol. A jelmagyarázatban ezeket is megrajzoltuk, hogy lássátok, jó jelet írtatok-e.

Ahol egy idézőjelen belül több kisbetűs rövidítés van, ott egy üres helyet hagytunk ki, hogy meg lehessen különböztetni őket (pl. 130. sor). A beíráskor azonban hézag nélkül üssétek a jeleket egymás mellé.

A leírás után jöhet a RUN. A képernyőn 4 iskolatáska jelenik meg. Az egyiknek a gazdája otthon felejtette az ellenőrző könyvét. Találjátok ki, melyik táskából hiányzik. 1-től 4-ig tippelhettek. A gondolt számot beírjátok, majd megnyomjátok a RETURN-t. 20 próba után a gép értékeli az eredményt. Újabb RUN-nal újra kezdhetitek.

Nem könnyű eltalálni! A 30%-os eredmény már egészen jónak számít.

Kellemes szórakozást!

Pethes Endre

Jelmagyarázat

sh SHIFT, c= COMMODORE
co CONTROL, ✱ CSILLAG
nj NYIL JOBBRA, cl CLEAR

sh+cl	10. sorban
c=+2	10,170. sorban
c=+1	45,90. sorban
co+1	70. sorban
co+3	100. sorban
co+Ø	120. sorban
sh+O	120. sorban
sh+P	120. sorban
co+9	125,150,175. sor
sh+✱	130. sor
c=+6	145. sor
nj	155,160. sor

FIGYELEM! Kis l (el) betű csak a 10. sorban van! Ne tévesszük össze az egyessel!

Játékprogram

```
5 GRAPHICØ,1:COLORØ,8,7:COLOR4,8,7
1Ø FORH=1TO2Ø:PRINT"sh+cl c=+2"
15 CHAR,4,1,"1":CHAR,13,1,"2"
2Ø CHAR,22,1,"3":CHAR,31,1,"4":GOSUB12Ø
25 A=INT(4*RND(1))+1:C=C+1
3Ø CHAR,1,12,"KINEK NINCS ELLENORZOJE?"
35 PRINT:PRINT:INPUTB:IFB>4THEN35
4Ø IFB<>ATHEN45:ELSE5Ø
45 PRINT"c=+1":CHAR,2,16,"NEM !":GOTO7Ø
5Ø IFB=1ANDB=ATHENU=3:GOSUB145:GOTO9Ø
55 IFB=2ANDB=ATHENU=12:GOSUB145:GOTO9Ø
6Ø IFB=3ANDB=ATHENU=21:GOSUB145:GOTO9Ø
65 IFB=4ANDB=ATHENU=3Ø:GOSUB145:GOTO9Ø
7Ø PRINT"co+1":CHAR,2,18,"PROBA:"
75 PRINTC:CHAR,26,18,"SIKERES:"
8Ø PRINTD:FORK=1TO15ØØ:NEXT
85 NEXTH:GOTO1ØØ
9Ø PRINT"c=+1":CHAR,2,16,"HELYES !"
95 D=D+1:FORK=1TO2ØØ:NEXT:GOTO7Ø
1ØØ PRINT"co+3":CHAR,12,2Ø,"EREDMENY:"
1Ø5 PRINT1ØØ*D/C;"%":FORK=1TO1ØØØ:NEXT
11Ø CHAR,8,22,"TE SE FELEJTSD OTTHON !"
115 END
12Ø FORJ=ØTO3ØSTEP9:CHAR,5+J,2,"co+Ø sh+O
    sh+P"
125 CHAR,2+J,3,"co+9           "
13Ø CHAR,2+J,4,"sh+* sh+* sh+* sh+*
                 sh+* sh+* sh+* sh+*"
135 FORI=ØTO4:CHAR,2+J,5+I,"           "
14Ø NEXT:NEXT:RETURN
145 FORI=ØTO28STEP9:PRINT"c=+6"
15Ø CHAR,3+I,5,"co+9      "
155 CHAR,3+I,6," nj       "
16Ø CHAR,3+I,7," nj       "
165 CHAR,3+I,8,"          ":NEXT
17Ø Z=5:PRINT"c=+2":FORI=ØTO3
175 CHAR,U,Z+I,"co+9       ":NEXT:RETURN
```

SZEPTEMBERI FEJTÖRŐ

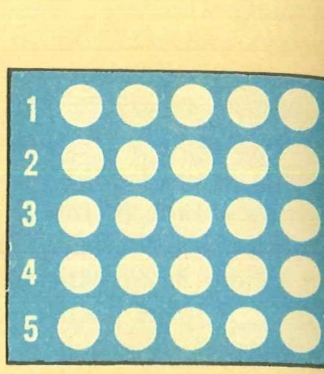
S	E	R	E	G	E	G	R	E	S
O	L	V	A	S	L	O	V	A	S
P	E	R	E	S	E	P	R	E	S
R	E	T	E	K	K	E	R	E	T
N	Y	Á	R	I	I	R	Á	N	Y
H	A	L	O	M	L	O	M	H	A
D	A	L	O	L	O	L	D	A	L
M	Á	L	N	A	N	Á	L	A	M
L	A	K	A	T	A	L	K	A	T

Betűcsere

A bal oldali tábla ötbetűs szavaiból képezz új, értelmes szavakat! Írd ezeket a jobb oldali tábla megfelelő soraiba. Ha helyesen oldottad meg a feladatot, az új szavak kezdőbetűiből, felülről lefelé olvasva, a női tőrvívás kétszeres magyar olimpiai bajnokának nevét kapod.

Olimpiai város

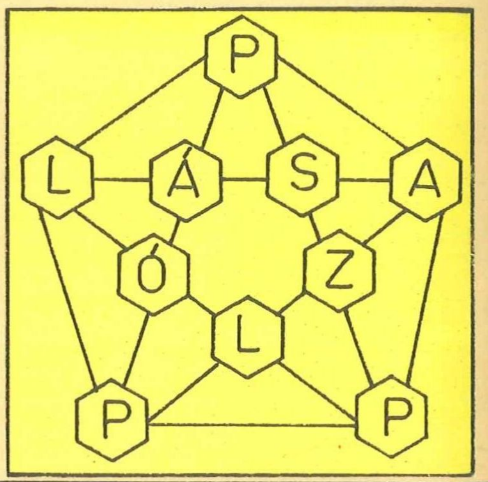
Az alább felsorolt neveket írd be az ábra vízszintes soraiba úgy, hogy az első függőleges oszlopba kerülő betűk az első újkori olimpia színhelyének nevét adják eredményül! (Ez 1896-ban volt.)

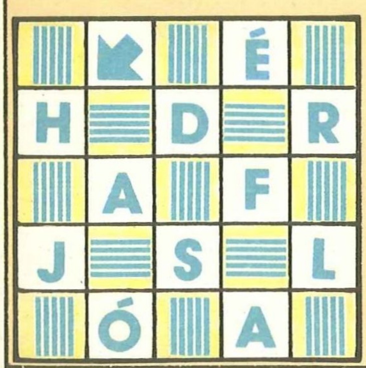

ANTAL, ÉLIÁS, HELÉN, NOÉMI, TAMÁS

Betűlabirintus

Az ábra betűit olvasd össze olyan sorrendben, hogy egy népszerű, háromszoros olimpiai bajnokunk nevét kapd eredményül!

Futólépés

Ha az ábra betűit a nyíllal megjelölt mezőből kiindulva — futólépésben haladva — helyes sorrendben olvasod össze, megtudod, ki volt az első magyar olimpiai bajnok.

A rejtvények megfejtését szeptember 26-ig küldjétek be nyílt levelezőlapon. Címünk: KISDOBOS 1502 Budapest, Postafiók 100.

Az áprilisi fejtörők helyes megfejtései:

Keresztrejtvény: Húsvéti locsolás. **Betűrejtvény:** Megjöttek a fecskék. **Szólánc:** bor-sor-sár-vár-váz-víz; sör-kör-kár-tár-táj-tej.

Az áprilisi fejtörők helyes megfejtéséért 50.- Ft-os könyvutalványt nyertek:

Bognár Renáta, Bödös Erzsébet, Csernus Márton, Egri Balázs, Harangi Hajnalka, Perger László, Pintér Attila, Szalánczy Dóri, Tóth Gyula Budapest; **Székelyhidi András** Baja; **Gergely Norbert** Bekecs; **Matuska Tamás** Békéscsaba; **Lévai Zoltán** Berettyóújfalu; **Bévárdy Rita** Botykapeterd; **Rétfalvi Adrienn** Cegléd; **Lázár Enikő** Debrecen; **Arany Vanda** Deszk; **Bocz Tünde** Dombóvár; **Bognár Zoltán** Fertőd; **Kutassy Péter** Fót; **Józsa Ildikó** Győr; **Szabó Ákos** Jászberény; **Fercsi Tibor, Szabó Ákos** Kecskemét; **Hovodzák Róbert és Szilvia** Kengyel; **Deák Márta** Kisnémedi; **Nikodémusz Enikő** Kübekháza; **Barna Ildikó** Mélykút; **Molnár Adrienn, Matesz Renáta** Miskolc; **Michalecz Mónika, Szak Elvira és Renáta** Nagykanizsa; **Varga Krisztián** Nyúl; **Miszler Katalin** Paks; **Kispap Erika** Pécs; **Horváth Mónika** Répcelak; **Papp Éva** Salgótarján; **Lammer Anikó** Siklós; **Nagy B. Mónika** Soltvadkert; **Fehér Andrea** Szeged; **Kovács Máté, Szalai Sándor** Székesfehérvár; **Dobos Viktória, Kányási Eleonóra, Ruszkai Zoltán** Szombathely; **Kalmár Hajnalka, Tóth Marianna** Tépe; **Fehér Erzsébet** Tiszaszentimre; **Kocsári Krisztina** Vác; **Miterli Zsolt** Veszprém.

VARÁZSKEZEK

Anyagok: családi gyufa dobozai, különböző méretű konzervdobozok, DEKOR karton, öntapadós műanyag tapéta, öntapadós díszcsík, matrica, szalag, gyöngy, ragasztó,.

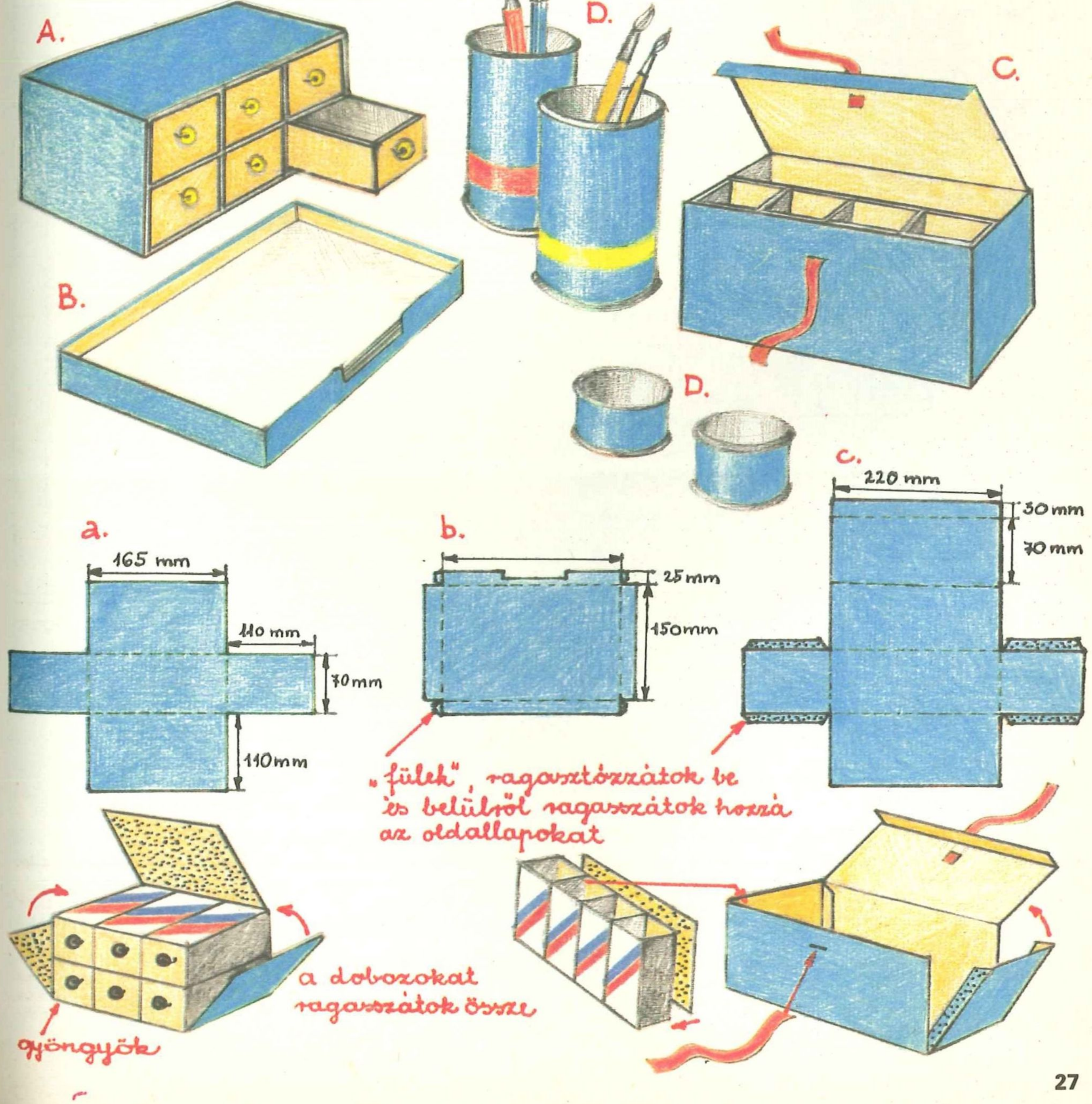
A fiókos doboz (A), az írólaptartó (B) és a festéktartó (C) hasonló módon készül. Ezt az a. b. c. rajzokról leolvashatjátok. Az összeállítás vázlata a szabásminta mellett található. A festéktartó dobozt össze is köthetitek, de akkor a szalagot előre, belülről ragasszátok be. A kartont könnyebb összehajtani, ha a hajtás vonalát ollóval, vonalzó mellett, gyengén megkarcoljátok. Néhány ajánlat a fiókos dobozhoz: tarthatsz benne milton- és gémkapcsot, rajzszöget és csavarokat, radírt és hegyezőt.

A ceruzatartó és az ecsettálak (D) szintén azonos módon készülnek: borításukhoz, téglalap alakú papírra vagy öntapadós tapétára van szükség. Mérjétek meg a doboz magasságát, ez lesz a téglalap egyik mérete, egy darab cérnával pedig a kerületét, ez lesz a másik méret (adjatok hozzá még 1 centimétert biztonságból). Ügyesen, ráncmentesen ragasszátok a konzervdoboz oldalára. Az ecsetestálakhoz feltétlen műanyag tapétát használjatok! Az ÁPISZ boltokban kapható.

A hengereket, dobozokat stb. ízlés szerint díszíthetitek: színes csíkokkal, matricákkal, pettyekkel. Egy készleten belül csak egyféle díszítést használjatok!

Jó munkát kívánok!

Szabó M. Katalin

Marék Veronika